

Klap – Artikel van de week: Elke week een pdf-file met een nieuwsartikel. Een artikel uit de Klap-krant of een volledig nieuw artikel in de weken dat er geen Klap verschijnt. Surf naar www.klapkrant.be en voer de webcode van de laatste Klap in.

Uitgewerkte lessuggesties

1. Goed gelezen?

- Sluit aan bij de artikels op pag. 12-13.
- Motivatie
Vandaag de dag is het meer dan ooit nodig om intensief bezig te zijn met begrijpend lezen. Je kan begrijpend lezen vanuit verschillende standpunten benaderen. In deze les leren de leerlingen vragen op te stellen. Ze leren ook om een artikel samen te vatten. Door in kleine groepjes samen te werken, gaan ze in interactie met elkaar. Er wordt ook ingezet op leesmotivatie.
- Doelstellingen
  - De leerlingen verklaren moeilijke woorden.
  - De lln. onderscheiden hoofd- van bijzaken.
  - De lln. passen leesstrategieën toe.
  - De lln. vatten een artikel samen in hun eigen woorden.
  - De lln. werken samen aan een opdracht.
  - De lln. stellen onderzoeksvragen.
  - De lln. koppelen terug naar de onderzoeksvragen.
- Werkwijze
  - In stap: Wanneer je deze leesstrategie voor het eerst toepast, is het raadzaam om klassikaal 1 artikel volgens de structuur van het werkblad op te lossen. Geef de titel 'Grote evacuatie bij uitbarsting vulkaan' mee aan de leerlingen. Noteer deze vragen aan het bord: *Waarover denk je dat dit artikel zal gaan? Welke vragen komen er bij je op als je de titel leest?* Bespreek deze vragen en noteer de mogelijkheden op het bord. Leg uit dat vragen beginnen met een vraagwoord. Ga na of de vragen gevarieerd genoeg zijn.
    - Neem het artikel 'Grote evacuatie bij uitbarsting vulkaan' op pag. 13. Lees het alinea per alinea. Laat de leerlingen de moeilijke woorden aanduiden. Noteer de woorden aan het bord. Hoe kunnen we deze verklaren? Herhaal de leesstrategieën. (een woord verklaren uit de context, door de titel te lezen, door de alinea ervoor of erna te lezen, door de foto te bekijken, door het op te zoeken ...) Voer ze uit.
    - Lees daarna de tekst opnieuw. Controleer of de leerlingen de woorden begrijpen. Laat daarna de belangrijkste woorden omcirkelen. Vraag aan de leerlingen: *Over wie gaat het? Waar speelt het zich af? Wat is er gebeurd? Waarom is dit nieuws belangrijk? Hoe is het afgelopen?* Laat het artikel navertellen in eigen woorden. Verschillende leerlingen mogen aan bod komen. Leg uit wat een titel is. Welke titel zou er ook passen bij dit artikel? Noteer de mogelijke titels aan het bord. Vergelijk ze met elkaar. Keer terug naar de onderzoeksvragen die de

leerlingen in het begin hebben opgesteld. *Zijn de vragen beantwoord? Wat heb je (nog) geleerd?*

- Kern: De leerlingen lossen individueel oefening 1 op. Bij oefening 1.e. noteren ze de volgorde van hun voorkeur. Leg uit dat ze straks aan 1 artikel zullen werken, maar dat de artikels gelijk verdeeld moeten worden. Dat is nodig om straks in groepen van 4 te werken. Elke leerling moet een ander artikel hebben.

- De leerlingen lossen per 2 oefeningen 2 en 3 op. 2 leerlingen die hetzelfde artikel hebben gekozen, werken hiervoor samen. Ga rond in de klas en bespreek de resultaten. Zijn de leerlingen klaar? Dan werken ze individueel verder aan oefening 4. Hier moeten ze het artikel in hun eigen woorden verwoorden. Ze kiezen ook een nieuwe titel.

- Slot: Is iedereen klaar met de opdracht? Dan gaan de leerlingen in groepen van 4 zitten. Zorg ervoor dat elk lid van de groep een ander artikel heeft. De leerlingen vertellen aan elkaar waarover hun artikel ging. Ze lossen samen oefening 5 op. Bij wijze van steekproef kan je aan enkele kinderen vragen waarover het artikel van de buur ging. Bespreek daarna klassikaal: *Wat hebben jullie bijgeleerd? Wat was het moeilijkste deel van de oefening? Waarom? Konden jullie goed samenwerken? Hebben jullie naar elkaar geluisterd? Wat zouden jullie nog willen leren over het onderwerp? ...* Je kan deze oefening nog uitbreiden door een artikel uit te diepen en te koppelen aan bijvoorbeeld een les wereldoriëntatie over vulkanen, weersverschijnselen, klimaatopwarming, verantwoord omgaan met computerspelletjes, drama ...

2. Zorg voor mensen met een beperking

- Sluit aan bij het artikel 'Treinen voor iedereen' op pag. 5.
- Motivatie
In onze samenleving proberen we ervoor te zorgen dat mensen met een beperking zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren. Het artikel toont aan dat dit niet vanzelfsprekend is, en dat het moeilijk is om voor iedereen goed te doen. We laten de leerlingen daarover van mening wisselen. De werkbladen sluiten aan bij het leerdoel Mens en Maatschappij.
- Doelstellingen
  - De leerlingen kunnen gegevens in een geschreven boodschap (artikel) reproduceren en interpreteren.

- De lln. beoordelen voorzieningen in het gebruik ervan door mensen met een beperking.
- De leerlingen ervaren dat de samenleving zorgt voor mensen met een beperking.

- **Werkwijze**

Start de les met een denkbeeldige situatie in de eigen school. Stel dat een nieuwe leerling naar onze school komt. De papa van de leerling zit in een rolstoel, de mama heeft een visuele beperking. Hoe moeilijk of makkelijk is het voor beide ouders om het bureau van de directeur te bereiken, om naar het toilet te gaan ... ?

Hierna lezen de leerlingen het artikel op pag. 5 van Klap. Ze verwerken het per twee aan de hand van oefening 1. Bespreek de antwoorden kort klassikaal. Laat de leerlingen daarna (in kleine groepjes) werken aan oefeningen 2 en 3. Beëindig de les met de denkbeeldige situatie dat er leerlingen met een beperking (visueel, auditief, motorisch) in je klas zitten. Hoe kunnen die geholpen worden?

3. Opzij, opzij, maak plaats!

- Sluit aan bij het dossier 'Vervoer en dieren' op pag. 7 t.e.m. 9.
- **Motivatie**
De hele wereld is dagelijks in beweging. Mensen, dieren, bomen en planten ..., iedereen beweegt. Beweging drukken we uit in snelheid en het is die snelheid die we met dit dossier onder de loep nemen. Snelheid op het land, op het water en in de lucht. Na een algemene inleiding wordt elk luik verwerkt aan de hand van enkele oefen-

ningen. De werkbladen sluiten aan bij de leerdomeinen Nederlands, Wereldoriëntatie en Actualiteit.

- **Doelstellingen**
  - De leerlingen beantwoorden inhoudelijke vragen die bij het artikel horen.
  - De lln. geven een voertuig vorm op een creatieve manier en volgens vooropgestelde criteria.
  - De lln. sturen elkaar bij tijdens het proces van creëren.
  - De lln. verkennen de 3 domeinen, ter land, ter zee en in de lucht, op diverse manieren.
- **Werkwijze**
  - In stap: (5 min.) Start met oefening 1 als opwarmertje voor de werkbladen rond het thema 'Ter land, ter zee en in de lucht'. Bouw hierop verder door oefening 2 op te starten. Daag de leerlingen uit! Toon het beeldfragment op het digibord of voorzie een beamer of projector.
  - Kern: (50 min.) Laat de leerlingen individueel of per twee werken. Pauzeer tussendoor en overloop klassikaal enkele oefeningen. Zo kan je meteen bijsturen of verifiëren.
  - Slot: (5 min.) Sluit af met het bespreken van de vervoermiddelen van de leerlingen of breng eventueel het lied aan van Herman van Veen: *Opzij, opzij, opzij*. Bedenk samen met de leerlingen passende gebaren bij het lied.
- **Tip**
  - Je kan het voertuig dat de leerlingen tekenden, laten uitwerken in miniatuurversie met kosteloos materiaal. Bouw de piste na met water, een afdaling en wat l'ego-mannetjes en kijk hoe ver de zelfgemaakte voertuigen geraken.

Sleutel bij de werkbladen

1. Goed gelezen?

eigen antwoorden afhankelijk van de gekozen artikels

2. Zorg voor mensen met een beperking

1. Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
  2. trappen nemen / problemen bij in- en uitstappen
  3. stationsgebouwen aanpassen / mensen met een beperking kunnen hulp vragen
  4. hulp vragen moet vooraf gebeuren / hulp vragen kan alleen in de grote stations
  5. op elk moment vrij kunnen reizen / toegankelijkheid van gebouwen verbeteren
2. De trap op de eerste foto is een voorbeeld van een 'universeel ontwerp'. Daarbij is op voorhand bedacht dat de trap gebruikt moet worden door zoveel mogelijk mensen (ook mensen met een beperking). De trappen op de andere foto's zijn minder goed of niet geschikt voor mensen met een beperking.
3. Voorbeelden van zorg voor mensen met een beperking: dichtbij parkeren, aangepaste toiletten, speciale voetpaden, gsm met grote toetsen, grootletterboeken, hellende vlakken, ondersteuning gebarentaal, audiodescriptie, ratelende verklippers bij verkeerslichten

3. Opzij, opzij, maak plaats!

1. – 2. eigen antwoorden
3. Bv. L-uipaarden lopen het snelst over land. A-mai, hij heeft veel spieren en lichte botten. In een paar seconden bereikt hij een snelheid van 100 kilometer per uur. / juist – fout (Mechelen = Brussel) – juist – fout (Shinkansong = Shinkansen) – juist
4. a. dolfinnen en walvissen – b. door de vorm van hun lichaam – c. een spuitgat – d. Een klep sluit het spuitgat af. – e. Bv. Waardoor ademen vissen? (kieuwen)
5. Wilbur – allereerste – fietsenwinkel – 1903 – 12 / rood = Met die pennen kan je als mens ook vliegen. - De haartjes op de slagpen zitten zo dicht tegen elkaar dat ze veel lucht doorlaten. - De pennen van een vogel zijn hol, de botten van een vogel zijn vol.

4. Kits Nieuwsquiz 10

- 1.c – 2. b – 3. b – 4. a – 5. c – 6. c – 7. c – 8. b

Voor het lezen

Titels

Een titel is een korte zin of een zinsdeel.
Hij vertelt iets over de inhoud.
Hij moet de lezer nieuwsgierig maken.

Vragen

Maak je een vraag? Gebruik dan een vraagwoord.
Dat woord plaats je vooraan in de zin.
Vraagwoorden zijn: wie, wat, waarom, welke, waardoor, wanneer, waar, hoe.

1. Wat zegt de titel je?

Bekijk de titels die hieronder staan. Vul de vragen in!

- a) Waarover denk je dat het artikel zal gaan?
- b) Spreekt de titel je aan?
- c) Welke vraag komt er in je op als je de titel leest?
- d) Deze vraag beantwoord je pas op het einde van de les.

Regen in Australië

- a) .....
- b) JA NEE WEET IK NIET
- c) .....
- d) .....

Leven op een planeet?

- a) .....
- b) JA NEE WEET IK NIET
- c) .....
- d) .....

Oscars

- a) .....
- b) JA NEE WEET IK NIET
- c) .....
- d) .....

Bijzonder pretpark

- a) .....
- b) JA NEE WEET IK NIET
- c) .....
- d) .....

e) Schrijf voor de titels een cijfer van 1 tot en met 4.

Wat je het meest aanspreekt, krijgt het nummer 1. Wat je het minst aanspreekt, krijgt het nummer 4.

2. Weet ik wat er gezegd wordt?

- a) Lees het gekozen artikel alinea per alinea.
- b) Duid alle moeilijke woorden met een fluostift aan.
- c) Schrijf de moeilijke woorden hieronder op. Geef ook hun verklaring.

Moeilijk woord	Betekenis
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

3. Waarover gaat het artikel?

Omcirkel in het artikel de belangrijkste woorden.
Vul daarna de vragen over het artikel in.

a) Over **WIE** gaat het?

.....

b) **WAAR** speelt het zich af?

.....

c) **WAT** is er gebeurd?

.....

.....

d) **WAAROM** is dit nieuws belangrijk?

.....

.....

e) **HOE** is het afgelopen?

.....

.....

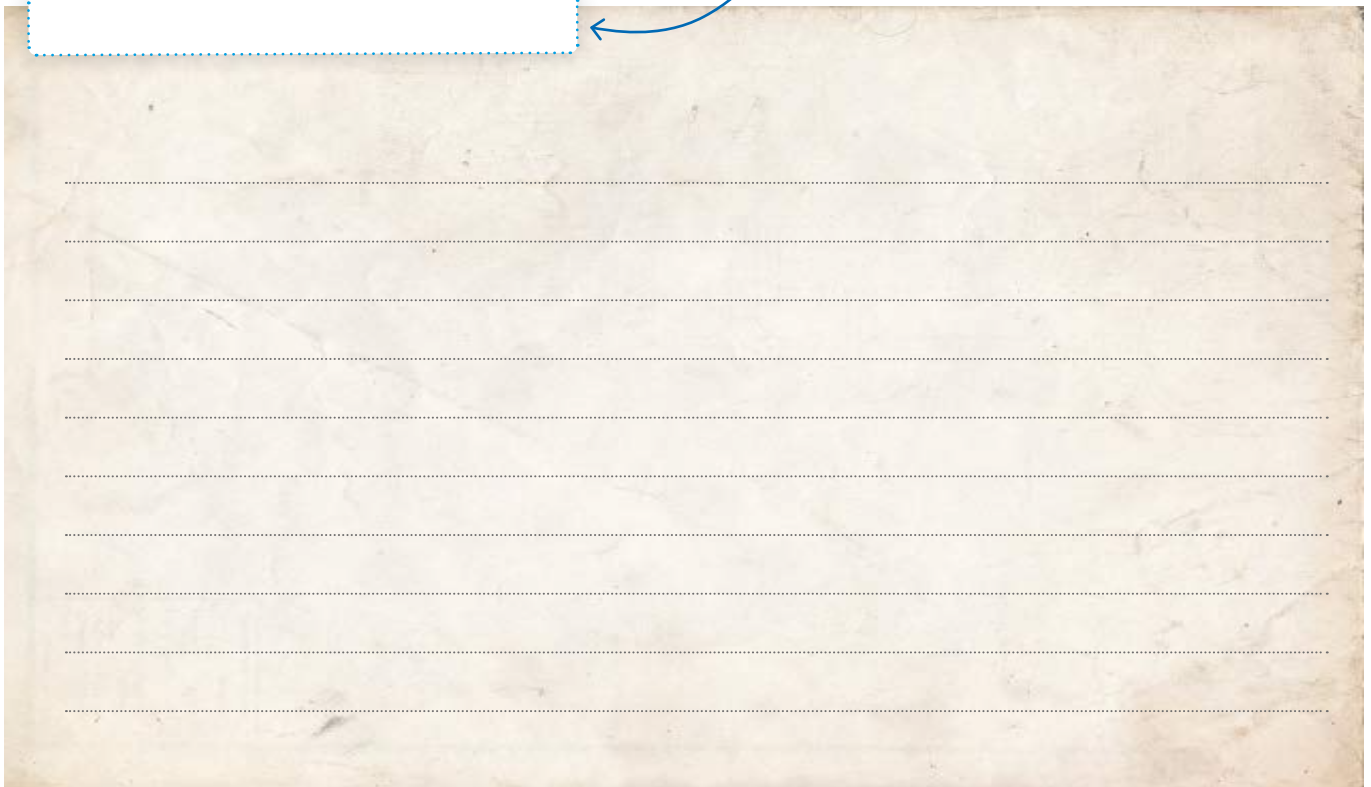
f) **WAT WIL JE ZELF** nog weten over dit artikel?

.....

.....

4. Vertel het in je eigen woorden

Toon dat je begrijpt wat er in het artikel gezegd wordt. Schrijf in 5 tot 10 zinnen een nieuw artikel. Je vertelt daarin over de wie, waar, wat, waarom en hoe. Je mag de tekst van het artikel niet kopiëren. Schrijf het neer in je **EIGEN WOORDEN**. Kies daarna ook een nieuwe titel.

5. Wat wist ik nog niet?

- Vertel aan je klasgenoten waarover het artikel ging.
Probeer het niet af te lezen van je werkblad.
- Vergelijk de titel van het artikel met de titel die je zelf koos.
Welke titel vinden je klasgenoten de beste? Waarom?
- Kijk terug naar oefening 1.
Noteer het antwoord op de vraag bij oefening 1.d.

1. Bij het artikel

1. Zoek op: waarvan zijn de letters NMBS de afkorting?

---

2. Wat is het probleem voor rolstoelgebruikers die een trein wensen te nemen?

---

3. Op welke manier komt de NMBS tegemoet aan de problemen?

---

4. Deze tegemoetkoming heeft wel 2 beperkingen. Welke?

---

5. Waaruit bestaat de tweeledige vraag van mensen met een beperking die met de trein willen reizen?

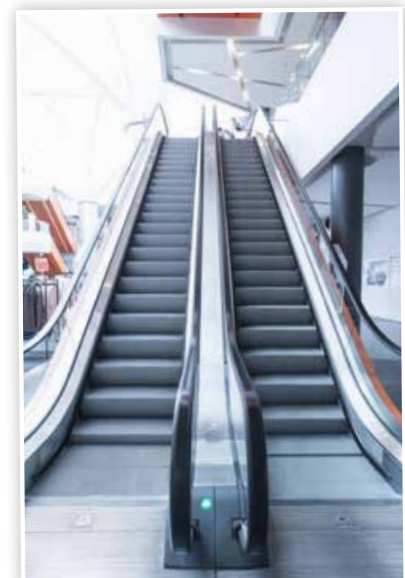
2. Vergelijk!

Bekijk onderstaande trappen.

Bespreek in groep de mogelijkheden van deze trappen.

Welke trap vind je de beste voor openbare gebouwen?

Waarom?

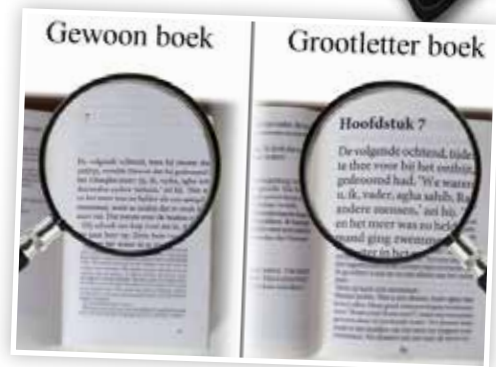
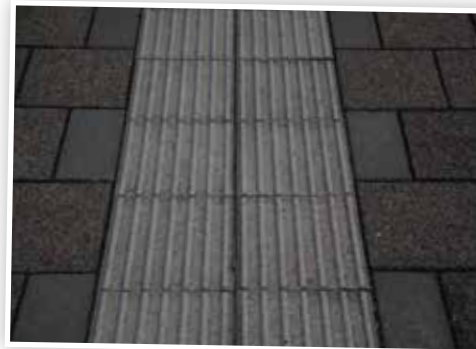

---

2. Voorzieningen voor mensen met een beperking

Bekijk de afbeeldingen.

Bespreek hoe ze tegemoetkomen aan mensen met een beperking.

1. Speel het spel 'Ter land, ter zee of in de lucht'.

Hieronder vind je de speluitleg.

BENODIGDHEDEN: EEN BAL

De spelers staan in een kring. De spelbegeleider staat in het midden en gooit de bal naar één van de spelers en roept 'aarde', 'lucht' of 'water'. De speler die de bal moet opvangen, noemt een dier dat (voornamelijk) leeft op de aarde, in de lucht of in het water.

- ✓ Als de speler **geen** dier heeft genoemd voordat hij de bal vangt, moet hij uit de kring gaan.
- ✓ Elk dier mag maar één keer voorkomen.
- ✓ Wanneer de spelbegeleider 'vuur' roept, laat je de bal vallen. Wie hem toch opvangt, verlaat de kring.

Ik vond het spel:

Omdat

.....

.....

.....

.....

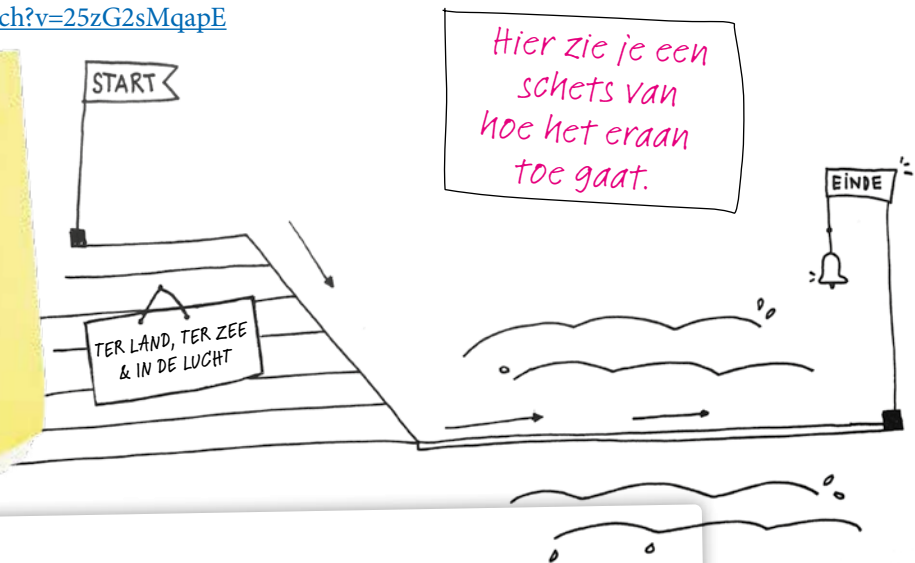
2. Het dossier gaat over 'Ter land, ter zee en in de lucht'.

We kijken even naar het gelijknamige programma op de Nederlandse tv. Het doel van het spel: 'Neem de afdeling op het land, drijf een stuk op het water of vlieg boven het meer en trek zo snel als je kan aan de bel.'

<https://www.youtube.com/watch?v=25zG2sMqapE>

Nu is het aan jou!

Laat je meest creatieve breincellen werken en bedenk een vervoermiddel dat de 3 uitdagingen kan trotseren. Hoe ziet jouw vervoermiddel eruit? **Opgelet, het moet kunnen rijden, drijven en vliegen.**

MIJN BRILJANTSTE VERVOERMIDDEL

Opzij, opzij, maak plaats! (2)

Lees nu het dossier en ga aan de slag met de 3 delen.

3. TER LAND <---

Een paspoort van het snelste landdier ter wereld
Vul de letters aan met allerlei weetjes over het snelste landdier.
Bij enkele letters geven we aan waarover je moet schrijven.

- L → ..... (snelheid)
- U → .....
- I → .....
- P → .....
- A → ..... (bouw)
- A → .....
- R → ..... (sprongen)
- D → .....

Is deze informatie juist of fout?
Verbeter de foute zinnen.

a. De allereerste trein in Europa kwam er in 1835.

JUIST FOUT

b. De eerste trein reed een traject van 22 km lang, en dit tussen Mechelen en Leuven.

JUIST FOUT

c. De hogesnelheidstrein haalt snelheden van minstens 200 kilometer per uur.

JUIST FOUT

d. In Europa heet deze bijzonder snelle trein de TGV en in Japan de Shinkansong.

JUIST FOUT

e. De snelheidstrein in Japan rijdt sneller dan die in Europa.

JUIST FOUT

4. TER ZEE <---

Los jij de vragen op? Bedenk zelf 2 vragen over 'kieuwen' en 2 vragen over 'onder zee'.
Laat deze vragen oplossen door een klasgenoot!

a) Welke dieren zijn zoogdieren die toch onder water leven?

.....

b) Waardoor zijn dolfijnen zulke goede zwemmers?

.....

c) Welk deel van hun lichaam staat in verbinding met de longen?

.....

d) Hoe kan het dat er geen water in hun longen komt als ze onder water gaan?

.....

e) .....

.....

f) .....

.....

g) .....

.....

h) .....

.....

5. IN DE LUCHT <---

Vul deze brief verder aan. Het is een brief gericht aan de broers Wright.
Versier de brief daarna met 'strepen in de lucht'.

Hallo ..... en Orville,

Jullie maakten de ..... vlucht met een vliegtuig. Wat een groot succes!

In 1892 openden jullie een ..... maar jullie zijn steeds blijven dromen over die vliegende machine die jullie wilden besturen. Het is super dat jullie de zoektocht niet hebben opgegeven! Dankjewel om in ..... het eerste vliegtuig klaar te hebben. Jullie eerste vlucht duurde misschien niet zo heel lang, ... seconden om precies te zijn, maar het moet een onvergetelijk moment geweest zijn. Dankzij jullie vliegen sommige reizigers nu uren aan een stuk!

Dankzij jullie kan ik op reis naar verre landen.

Veel groetjes!

Opzij, opzij, maak plaats! (4)

Vogelvrij!

Kleur de veren die passen bij de vogel **GROEN**, en degene die niet passen **ROOD**.

Sluit aan bij de Klapkrant van 23 januari 2020.

Zet een kruisje voor het juiste antwoord.

1. Wat is de Scheidingskoffer? (pag. 2)

- a. Een koffer vol films, video's en boeken over scheiden.
- b. Een boek voor kinderen, ouders en leerkrachten over scheiden.
- c. Een website met informatie over scheiden.

2. Welke bijzondere dag is het op 14 februari? (pag. 3)

- a. Chinees Nieuwjaar
- b. Valentijn
- c. Dikkevrienddag

3. Hoeveel stations zijn nu al aangepast aan mensen met een beperking? (pag. 5)

- a. geen
- b. 70
- c. 170

Foto NMBS

4. Wie is het snelst? (pag. 7)

- a. een jachtluipaard
- b. een tijger
- c. Usain Bolt

5. Welke bewering is juist? (pag. 8)

- a. Walvissen zijn vissen.
- b. Dolfijnen zijn vissen.
- c. Walvissen zijn zoogdieren.

6. Welke problemen zijn er in Australië? (pag. 12)

- a. Eerst waren er stormen en nu zijn er bosbranden.
- b. Eerst waren er bosbranden en nu zijn er overstromingen.
- c. Eerst waren er bosbranden en nu zijn er stormen.

Foto Pixels

7. Waar ligt de Taal-vulkaan? (pag. 13)

- a. in de Verenigde Staten
- b. in Australië
- c. in de Filipijnen

8. Hoeveel dagen vieren ze in Binche carnaval? (pag. 16)

- a. 2 dagen
- b. 3 dagen
- c. 4 dagen

Foto Shutterstock